
Nunatsinni Nakorsaaneqarfik

Landslægeembedets vejledning om udfyldelse af dødsattester, herunder ligsyn

Til alle sundhedspersoner og politiet

Udgivet 22. september – 2025

Indhold

Formålet med vejledningen.....	1
Opgaver i forbindelse med dødsfald	3
Ligsyn	3
Dødsattest	4
Indberetningspligtige dødsfald.....	6
Retslægeligt obduktion.....	7
Dødsfald i bygder.....	8
Transport af lig.....	8
Borteblevne	9
Blanketgangen	9
Referencer	10
Ikrafttræden	10

Formålet med vejledningen

Denne vejledning har til formål at beskrive lægernes opgaver i forbindelse med dødsfald, afklare ansvarsfordeling mellem sundhedspersoner og sundhedspersoners forpligtigelser. Målet er endvidere at fastlægge kravene til udfyldelse af dødsattester.

Denne vejledning træder i kraft den 22. september 2025.

”Notat vedrørende regionslægers retslige opgaver og samarbejde med politiet” fra december 2017 ophæves.

Opgaver i forbindelse med dødsfald

Ved ethvert dødsfald skal der foretages ligsyn og udfyldes en dødsattest af en læge. Sidstnævnte gælder også i tilfælde af dødsfald i bygder, hvor der ikke kommer en læge til stede.

I Grønland anvendes en trykt dødsattest som benævnes ”Dødsattest til brug i Grønland”. Det anbefales at bruge den skrivbare pdf-formular i EPJ og på nun.gl og efterfølgende udprinte og underskrive den. Det er aktuelt ikke muligt at indberette dødsattester digitalt. Det er af stor retslig betydning, at attesten udfyldes korrekt og at originalen sendes til Landslægeembedet.

Ved hovedparten af alle dødsfald kan den behandlende læge selv foretage ligsyn og udarbejde dødsattestens side 1 og 2. Ved ligsynet skal dødstegn iagttages, og døds måde og dødsårsag så vidt muligt fastslås og anføres på dødsattesten. I denne type sager underskrives dødsattesten i Rubrik A.

Ligsyn

Begrebet ligsyn er fastsat i ligsynslovens §2, stk. 1, som en undersøgelse, hvorved sikre dødstegn iagttages, og døds måde og dødsårsag så vidt muligt fastslås. Foretagelsen af ligsyn påhviler i første række den læge, som efter sit kendskab til afdøde eller dennes sygdom, har de bedste forudsætninger for at tage stilling til dødsårsagen. I øvrigt vil det kunne påhvile enhver stedlig læge at foretage ligsyn. Der kan i visse tilfælde gives mulighed for, at ligsyn kan foretages af to af regionslægen, bemyndigede personer. Bemyndigelsen bør gives til sundhedspersoner på stedet samt/eller kommunefogeden.

Ligsynets formål er at fastlægge kendsgerningerne omkring dødsfaldet og sikre:

- om døden med sikkerhed er indtrådt.
- stillingtagen til døds måden, dødsårsagen og overveje om dødsfaldet skal indberettes til politiet
- udfærdige dødsattesten med omhu

Ved ligsyn skal mindst et af følgende tre sikre dødstegn være til stede:

- 1) Rigor mortis (dødsstivhed)
- 2) Livores (ligpletter)
- 3) Cadaverositas (forrådnelse)

Desuden skal døds måden så vidt muligt søges opklaret:

- 1) Naturlig død
- 2) Ulykke, herunder dødsfald, som først sker nogen tid efter ulykken, men hvor ulykken er den tilgrundliggende årsag til dødsfaldet
- 3) Selvmord, herunder også dødsfald, som først indtræder nogen tid efter selvbeskadigelsen, men som kan føres tilbage til denne
- 4) Drab/Vold
- 5) Uafklaret døds måde

Derudover skal dødsårsagen så vidt muligt klarlægges, dvs. den sygdom eller tilstand, der betinger dødens indtræden.

Dødsattest

Det påhviler den læge, der har foretaget ligsynet, at udstede dødsattest. Attesten skal være udfærdiget med tydelig skrift, være nøjagtig dateret og forsynet med læselig underskrift. Lægens navn skal så vidt muligt desuden være anført ved stempel.

Dødsattesten findes i den elektroniske patientjournal og på Landslægeembedets hjemmeside.

Personnummer (CPR-nummer) Ved dødfødt angives moderens CPR Mand ☐ Kvinde ☐ Fulde navn Adresse Postnummer og by Land	Udfyldes med den afdødes CPR-nr., køn, navn og adresse. Ved dødfødte angives moderens CPR-nr.
Dødfødt ☐ Fødselsdato Klokkeslæt Dreng ☐ Pige ☐ Dødstidspunkt Dato Klokkeslæt Findetidspunkt Dato Klokkeslæt (hvis dødstidspunkt er ukendt)	Dødstidspunktet er det tidspunkt, hvor ophør af åndedræt og hjertevirksomhed konstateres. Ved hjernedød er dødstidspunktet tidspunktet for den anden udførte undersøgelse. Ved ukendt dødstidspunkt, angives findetidspunktet For dødfødte angives fødselstidspunktet samt køn.
Død på sygehus/sundhedscenter Afdeling Død på kendt adresse (vej) Nr./etage/side Postnummer og by Alderdomshjem ☐ Eget hjem ☐ Andet ☐ Dødssted uden adresse Fundet død på kendt adresse (vej) Nr./etage/side Postnummer og by Alderdomshjem ☐ Eget hjem ☐ Andet ☐ Findested uden adresse	Stedet hvor døden er indtrådt anføres.
Dødstegn: Rigor ☐ Livores ☐ Cadaverositas ☐ Maceratio ☐ Andet ☐	De konstaterede sikre dødstegn afkrydses
Attestudstedende læges funktion: Læge i region ☐ Læge på DIH ☐ Andet ☐	Attesterende læges funktion skal afkrydses.
Ligsyn Dato Klokkeslæt Kontakt til politi: Ja: ☐ Nej: ☐ Elektroniske implantater: Ja, og de(t) er fjernet ☐ Ja, og de(t) er ikke fjernet ☐ Nej ☐ Ved ikke ☐	Dato og klokkeslæt for ligsyn skal udfyldes. Derudover skal det afkrydses om hvorvidt politiet er kontaktet. Det skal dokumenteres om den afdøde havde elektroniske implantater og om hvorvidt disse er fjernet eller ej.
A. Ligsyn, hvor dødsfaldet ikke er omfattet af indberetningspligten i Ligsynsloven. Underlegnede læge har synet liget af ovenstående og forefundet ovennævnte dødstegn. Jeg bekræfter, at der ikke foreligger tilkrysningsforhold, som omhandlet i Bekendtgørelse nr. 537 af 9. september 1988 for Grønland om lægers og andre personers adgang til at foretage ligsyn og udstede dødsattest. Jeg har ikke fundet omstændigheder af den i Anordning nr. 533 af 6. september 1988 om ikrafttræden for Grønland af lov om ligsyn m.v. § 3, nævnte art. Dato Underskrift Lægens navn og adresse, evt. stempel C. Retslægeligt ligsyn Underlegnede læge har ved retslægeligt ligsyn fundet dødstegn eller andre forhold, der er afbørlige med livets bestånd. Jeg bekræfter, at der ikke foreligger tilkrysningsforhold, som omhandlet i Bekendtgørelse nr. 537 af 9. september 1988 for Grønland om lægers og andre personers adgang til at foretage ligsyn og udstede dødsattest. Dato Underskrift Lægens navn og adresse, evt. stempel	B. Ligsyn omfattet af indberetningspligten, men hvor politiet har afkrævet fra retslægeligt ligsyn Underlegnede læge har synet liget af ovenstående og forefundet ovennævnte dødstegn. Jeg bekræfter, at der ikke foreligger tilkrysningsforhold, som omhandlet i Bekendtgørelse nr. 537 af 9. september 1988 for Grønland om lægers og andre personers adgang til at foretage ligsyn og udstede dødsattest. Jeg har fra politiet fået meddelelse om, at indberetningen efter Anordning nr. 533 af 6. september 1988 om ikrafttræden for Grønland af lov om ligsyn m.v. § 3, ikke giver anledning til retslægeligt ligsyn, og at der intet er til hinder for, at liget begravnes, brændes eller føres ud af Grønland, jf. samme anordnings § 5, stk. 2. Dato Underskrift Lægens navn og adresse, evt. stempel D. Politiets påtegning Det bekræftes i medfør af Anordning nr. 533 af 6. september 1988 om ikrafttræden for Grønland af lov om ligsyn m.v. § 5, stk. 2, at der intet er til hinder for, at liget begravnes, brændes eller føres ud af Grønland. Dato Underskrift Politiets stempel
Dødsårsag: Naturlig død ☐ Ulykke ☐ Selvmord ☐ Drab/vold ☐ Uoplyst ☐	Dødsårsagen skal afkrydses med tydelig afkrydsning.

Dødsårsag I Det sygdoms-, misbrugs- og/eller skadesforløb der førte til døden		ICD 10	Tidsrum mellem sygdommens opståen og dødens indtræden	Dødsårsag I skal være tydeligt anført med ICD-10 kode/-r.
A	Den umiddelbare dødsårsag			
B	Som var en følge af			
C	Som var en følge af			
D	Den tilgrundliggende dødsårsag			
Dødsårsag II. Andre stadig aktive sygdomme, misbrug eller skader, der kan have medvirket til døden		ICD 10	Tidsrum mellem sygdommens opståen og dødens indtræden	Dødsårsag II skal være tydeligt anført med ICD-10 kode/-r.
Medicin, i forbindelse med forgiftning, medicinbivirkning og misbrug				I forbindelse med forgiftning, medicinbivirkning eller misbrug skal medicinens handelsnavn anføres inklusiv ATC-kode.
Medicinsk præparat (handelsnavn)		ATC:		
Hændelsessted ved ikke-naturlig død				Ved ikke-naturlige dødsfald skal hændelsesstedet tydeligt afkrydses. Der skal anføres om obduktion har fundet sted og art af obduktion afkrydses. Væsentlige obduktionsfund anføres.
Transport område ☐ Bolig område ☐ Produktions-område ☐ Handels område ☐ Skole og institution ☐ Sports-område ☐ Forlystelse og parkområde ☐ Fri natur ☐ Hav- og soområde ☐ Andet ☐				
Obduktion Ingen ☐ Forbud ☐ Retslig ☐ Anden ☐				
Væsentlige obduktionsfund				
Supplerende oplysninger: Ved retslægelige ligsyn anføres altid sygehistorie, beskrivelse af aktuelle hændelse, resultat af den objektive undersøgelse af liget samt navn på politiets repræsentant ved ligsynet.				Supplerende oplysninger anføres hvis relevans findes. Dog <u>altid</u> ved retslægelige ligsyn. Politiets repræsentant ved ligsynet anføres. Ved dødfødt anføres altid barnets gestationsalder og evt. maceratio. Ved ligsyn i byer og bygder uden lægelig fysisk tilstedeværelse (fx via video) anføres tilstedeværende af lægen bemyndiget ligsynsførende sundheds-personers navne og funktioner samt den ansvarlige læges navn og underskrift. Ved obduktioner skal obducerende læge underskrive under denne rubrik.
Dato _____ Attestudstedendes navn og underskrift og evt. stempel _____				

En læge må ikke foretage ligsyn og udstede dødsattest af afdøde, som lægen har haft et særligt tilknytningsforhold til. Det være sig nuværende eller tidligere ægtefælle, barn, stedbarn, plejebarn eller adoptivbarn, slægtning i opstigende linje eller en person, der på dødstidspunktet tilhørte lægens husstand.

Ved tvivlsspørgsmål om hvorvidt lægen i en konkret situation bør foretage ligsyn og udstede dødsattest, kan lægen søge vejledning herom i Nunatsinni Nakorsaaneqarfik – Landslægeembedet.

Indberetningspligtige dødsfald

Opstår der i forbindelse med ligsynet usikkerhed med hensyn til dødsårsagen, skal lægen indberette dødsfaldet til politiet. Anmeldelsen skal foretages straks.

I ligsynslovens §3 er der redegjort for, i hvilke tilfælde indberetningen skal foretages.

Der er indberetningspligt til politiet:

- 1) når dødsfaldet skyldes et strafbart forhold, selvmord eller ulykkestilfælde, Indberetningspligten gælder, selv om dødsfaldet først indtræder nogen tid efter hændelsen er sket
- 2) når en person findes død
- 3) når døden er indtrådt pludseligt og ikke er forudset af lægefaglige grunde
- 4) når der er grund til at antage, at dødsfaldet kan skyldes en erhvervssygdom, der er omfattet af lov om arbejdsskadesikring
- 5) når døden kan være en følge af fejl, forsømmelse eller ulykkelig hændelse i forbindelse med behandling eller forebyggelse af sygdom
- 6) når dødsfald forekommer i Kriminalforsorgens institutioner
- 7) når det i øvrigt ikke med sikkerhed kan udelukkes, at dødsfaldet skyldes et strafbart forhold, selvmord eller ulykkestilfælde eller dødsfaldet af andre grunde skønnes at kunne have politimæssig interesse

Retslægeligt ligsyn

Ved retslægeligt ligsyn forstås en udvendig undersøgelse af et lig efter et indberetningspligtigt dødsfald.

Politiet kan dog i visse situationer beslutte at afstå fra at afholde retslægeligt ligsyn i henhold til de detaljerede regler i ligsynslovens §4.

Hvis politiet meddeler, at de ikke ønsker retslægeligt ligsyn, foretages almindeligt ligsyn og lægen underskriver dødsattesten i Rubrik B.

Der kan ikke afstås fra afholdelse af retslægeligt ligsyn ved selvmord, også selv om dødsfaldet først indtræder nogen tid efter den hændelse, som medfører dødsfaldet.

Retslægeligt ligsyn afholdes af politiets repræsentant og en regionslæge, og har til formål at klarlægge dødsårsag og, så vidt muligt, dødsårsag. Retslægeligt ligsyn kan ikke afholdes af andre end læger og politiets repræsentant, dvs. det kan ikke holdes via video eller på anden vis uden en læges tilstedeværelse.

Ved dødsfald i bygder og byer uden læge vil liget derfor enten skulle flyttes til nærmeste by med læge og politi, eller læge og politi skal rejse til det sted liget befinder sig. I henhold til ligsynslovens §4 stk. 2 kan politimesteren efter *"indhentet udtalelse fra landslægen"* beslutte, at retslægeligt ligsyn undlades *"såfremt de geografiske eller klimatiske forhold udelukker eller i høj grad vanskeliggør, at det retslægelægelige ligsyn kan foretages inden for en rimelig tidsfrist"*. I disse tilfælde underskrives dødsattesten i Rubrik B.

Hvis dødsårsagen ikke er klarlagt og der er mistanke om, at der kan foreligge en kriminel handling, eller andre forhold af væsentlig samfundsmæssig interesse, kan politiet vælge at få gennemført en retslægelig obduktion, som udføres af tilkaldte retsmedicinere.

I sager, hvor politiet på forhånd har besluttet sig for en retslægelig obduktion udføres sædvanligvis ikke et retslægeligt ligsyn før obduktionen, idet dette kan ødelægge muligheden for at gennemføre kriminaltekniske undersøgelser og sporsikring, herunder sikring af DNA-materiale fra gerningsmænd.

Dødsattesten ved retslægelige ligsyn er et særligt vigtigt retsligt dokument og kan få stor betydning for ansvarsplacering og eventuelle strafferetlige forhold. Den kan endvidere være af afgørende betydning i spørgsmål om udbetaling fra forsikringer mv. Det er derfor afgørende, at den udfyldes omhyggeligt.

Som ovenfor anført kan den angivne døds måde have vidtgående konsekvenser. I tvivlstilfælde må den ledende regionslæge eller landslægen kontaktes. På retslægelige dødsattester skal dødsårsagerne skrives både på latinsk og dansk, samt med angivelse af diagnosekoder (ICD-10 koder).

Rubrikken til *Supplerende oplysninger* skal udfyldes detaljeret for at sikre eventuelle retslige efterspil og af medicinalstatistiske årsager.

Følgende afsnit, som i princippet følger almindelige journalprinsipper, bør altid indgå:

- 1) **Sygehistorie:** Hvilke oplysninger foreligger om tidligere sygdom eller handicap af betydning for den aktuelle hændelse? Ved selvmord anføres, om der er kendt psykisk sygdom, eventuelt misbrug eller andet af aktuel interesse. Ved ulykkestilfælde anføres eventuel sygdom, svækkelse eller brug af alkohol eller andre bevidsthedspåvirkende stoffer eller lægemidler af betydning for ulykken.
- 2) **Aktuelle hændelse:** Beskrivelse af, hvad der konkret er sket. Såfremt det fremgår detaljeret af politirapporten, kan det være summarisk.
- 3) **Objektiv undersøgelse:** Denne bør omfatte en beskrivelse af alle abnorme fund på liget. Selve fremgangsmåden er beskrevet i Landslægens cirkulære. Der bør afslutningsvis konkluderes, om de konstaterede fund er forenelige med det beskrevne hændelsesforløb.

Det bør endvidere altid fremgå, hvem der har deltaget i det retslægelige ligsyn.

Afslutningsvis skal lægen underskrive dødsattesten i Rubrik C og politiet i Rubrik D.

Den originale dødsattest scannes og journaliseres i Cosmic. Originalen sendes til Landslægeembedet, Postboks 120, 3900 Nuuk. En kopi tilsendes begravelsesmyndigheden (præstegældet) og fungerer både som dødsanmeldelse og anmodning om begravelse. Præstegældet informerer kommunen om dødsfaldet, som opdaterer CPR-registret.

Retslægeligt obduktion

Retslægeligt obduktion skal ske i henhold til lovens §6, når dødsfaldet kan skyldes kriminelle forhold, når døds måden ikke kan fastslås med sikkerhed ved ligsynet samt når dødsfaldet ikke er fastslået med tilstrækkelig sikkerhed og politiet skønner, at der er behov for yderligere retsmedicinske undersøgelser.

Ligsynsførende læge, der har erklæret patienten død, skriver under på side 1.

Lægen, der udfører obduktionen, skriver under på side 2 under rubrikken "supplerende oplysninger".

Dødsfald i bygder

I situationer, hvor dødsfald indtræder i bygder, og hvor en læge ikke umiddelbart har mulighed for at komme til stede, og transport dertil vil være uforholdsmæssig vanskeligt, kan sagen håndteres i henhold til Landslægens cirkulære Pkt. G: Dødsfald i bygder.

Dødsfald i bygder skal indberettes af den stedlige sundhedsmedhjælper, sygeplejerske eller anden offentlig person til den regionslæge bygden henhører under. Ud fra denne indberetning, og de oplysninger, som regionslægen i øvrigt måtte ligge inde med, vurderer lægen, om der er forhold, der på nogen måde taler imod naturlig død. Hvis der er oplysninger, som taler imod naturlig død, skal politiet umiddelbart kontaktes. Det er herefter politiets opgave at træffe afgørelse om det videre forløb.

I sager, hvor der ikke findes grundlag for at involvere politiet, udfyldes dødsattesten af lægen og underskrives i Rubrik A. Desuden anføres navn, stilling og adresse på den eller de personer, der har anmeldt dødsfaldet og synet liget.

I sager, hvor dødsfaldet er indberettet til politiet, men hvor politiet ikke ønsker retslægeligt ligsyn, underskrives i Rubrik B. Desuden anføres navn, stilling og adresse på den eller de personer, der har anmeldt dødsfaldet og synet liget.

På dødsattestens side 2 bør anføres, under "Supplerende oplysninger", navn og stilling på den politimand, der har været kontaktet og har truffet afgørelse i sagen. Såfremt sagen ender med retslægeligt ligsyn, udfyldes dødsattesten som beskrevet.

Transport af lig

For at et lig kan blive transporteret ud af Grønland kræves et ligpas. For at ligpas kan udstedes, kræves det, at der foreligger en dødsattest. Ligpas udstedes på to sprog (dansk/engelsk eller dansk/fransk), når liget skal transporteres uden for Norden. Ligpas kan rekvireres fra Landslægeembedet og kan hentes på Landslægeembedets hjemmeside.

Ved transport til Danmark eller andre nordiske lande medfølger den originale dødsattest afdøde, mens en kopi fremsendes til Landslægeembedet. Ved transport til andre lande medfølger en kopi af dødsattesten, mens den originale fremsendes til Landslægeembedet. På kopien af dødsattesten kan der anføres, om den afdøde har lidt af en smittefarlig sygdom, alternativt medsendes særskilt smitteattest. Ved smittefare skal denne oplysning også anføres på ligpasset.

For at et lig kan transporteres med skib eller fly internt i Grønland eller til Danmark skal der foreligge attestation for, at liget transporteres i en zinkkiste eller i en særlig ligpose godkendt til international transport. Hvis liget er smittefarligt eller skal transporteres til lande uden for Norden, skal liget balsameres ved indsprøjtning af 3 liter 5-10% formalinopløsning i vena femoralis eller ved punktindsprøjtninger. Denne form for balsamering kan også være relevant i andre situationer, hvor der må forventes lang transporttid. Skal et lig transporteres til andre lande end Danmark skal liget i henhold til internationale konventioner fortsat transporteres i zinkkiste. Der findes på landslægens hjemmeside et notat om transport af lig.

Borteblevne

En person er i almindelighed er bortebleven, når pågældendes opholdssted gennem længere tid har været ukendt, uden det vides, om den borteblevne har levet i dette tidsrum eller er afgået ved døden.

Kredsretten kan afsige dødsformodningsdom og vil som regel gøre dette umiddelbart, når omstændighederne er ubetvivleligt, at den borteblevne er afgået ved døden. Såfremt det med overvejende sandsynlighed må antages, at den borteblevne er afgået ved døden, vil retten som regel afsige dødsformodningsdommen efter 1 år. Er spørgsmålet imidlertid uafklaret, vil rettens dødsformodningsdom først kunne afsiges efter 10 år.

Når retten har afsagt dødsformodningsdom, giver retten folkeregisteret oplysninger herom.

Når beboere i regionen må antages at være omkommet, og retten har afsagt dødsformodningsdom, udfylder regionslægen en dødsattest med den formodede dødsårsag og døds måde, men uden at underskrive attestens side 1. På attestens side 2. under "supplerende oplysninger" skal det anføres tydeligt, at det drejer sig om en bortebleven person. Ligesom det formodede omstændigheder ved borteblielsen beskrives. Denne erklæring på attestens side 2. skal underskrives af regionslægen. Attesten fremsendes som øvrige dødsattester til Nunatsinni Nakorsaaneqarfik – Landslægeembedet.

Blanketgangen

Der udstedes kun én original dødsattest. Denne sendes til Nunatsinni Nakorsaaneqarfik – Landslægeembedet Indaleeqqap Aqq. 2, Postbox 120, 3900 Nuuk. Landslægeembedet gennemser dødsattesten og foranlediger evt. fejl og mangler afhjulpet inden attesterne videresendes til sundhedsstyrelsen med henblik på behandling i medicinalstatistisk afdeling.

Hvis den afdøde skal begraves i Danmark, medsendes den originale dødsattest, og en kopi af denne sendes til Nunatsinni Nakorsaaneqarfik – Landslægeembedet.

Kopi af attestens forside med underskrift af den attesterende læge sendes til begravelsesmyndigheden (præstegældet) og denne kopi fungerer som dødsanmeldelse og som en anmodning om begravelse.

Den fuldstændige originale dødsattest scannes og journaliseres i Cosmic.

Har der været afholdt retslægeligt ligsyn påtegner politiet den originale dødsattest og returnerer attesten til regionslægen. Regionslægen sørger for at videresende den originale dødsattest til Nunatsinni Nakorsaaneqarfik – Landslægeembedet. Politiet påtegner ligeledes kopi af attestens side 1. som tjener som begravelsesattest og returnerer denne til regionslægen, som sørger for at videresende denne til præstegældet.

Referencer

1. Anordning nr 533 af 6. september 1988 om ikrafttræden for Grønland af lov om ligsyn m.v.
2. Landslægens cirkulære nr. 18 af 21. december 1988 om ligsyn og udstedelse af dødsattester m.v.

Ikrafttræden

Denne vejledning træder i kraft den 22. september 2025.

Landslægeembedet, den 22. september 2025

Paneeraq Noahsen / Navarana Johansen